

Ruimte voor
't vignet, dat
nog steeds niet
klaar is.

K R I N G B L A D

=====

van de numismatische kring Rotterdam
verschijnt elke vijf jaar.

Nr. 1 - 30.5.1967

INHOUD:

Indruk van de laatste vergadering,
gehouden op 2.5.1967, alsmede
herdenkingswoord naar aanleiding
van 't eerste iustrum.

Een toelichting over de kwaliteits-
aanduiding van munten.

Uncirculated specimen

t.g.v. de laatste seizoenvergadering van het jaar 5.

Nog voelen wij een duizeling
der jongste Mei-vergadering
toen Bergmans ons, tot veler leed
zijn munten uit de doeken deed.
Hij had het obsolete geld
in alle praal tentoongesteld,
met misslag, klop of briljant proof,
vier erren, unica begroef
hij diep en grondig, onder 't gras
wat aan courage in ons was.
Met al die stukken schaars en wuft
heeft hij ons stuk voor stuk verbluft!
Door ons werd slechts één vraag gesteld:
"Waar haalt die kerel al dat geld?"

Want weliswaar werd ons verhaald,
dat hij een krats slechts had betaald
voor enk'le stukken klinkend goud;
maar dit verhaal sneed toch geen hout
voor heel die zware karrevracht,
die hij voor ons had meegebracht!
Een karrevracht ja welgeteld
van tempel en plantage-geld,
van Republiek en Koninkrijk
van heel het Nederlandse Rijk
en de gebieden Overzee
hij bracht van al en nog wat mee.
Ja 't was voorwaar geen kleinigheid
wat daar ten toon lag uitgespreid!....

Want heb ik al een exemplaar
van één of ander gangbaar jaar,
niet "very good", soms met een deuk
of met een kras, dus "nearly leuk"
een ander "gemonteerd met snoer"
van kwaliteit extremely poor!

Dan toonde Bergmans : ingelijst
hetzelfde stuk doch : gepolijst!
en dan het tweede exemplaar
als "proeve" uit het kroningsjaar.
en haast onttrokken aan m'n blik:
een derde, maar dan "dubbeldik".
Een vierde een "travestie-stuk"
niet iets wat zo per ongeluk
of per abuis wordt aangemunt,
maar meestal wel een "muntslagstunt",
wanneer de muntmeester, belust
wel eens wat anders wou ! Bewust
sloeg hij dan munten, die normaal
van silver zijn of bronsmetaal.
Hij neemt dan soms een gouden plaat
waaruit hij enk'le stukken slaat.
Die gaan dan netjes aan de man
op hoog niveau, als 't effen kan.

Soms wordt zo'n stukje muntenpracht
publiekelijk in veil gebracht.
Dat gaat dan ook zo in z'n werk
als bijgeval in SPROOSKERK
een kweker naar z'n prei-veld staart
en daar wat munten in ontwaart.
Dan gaat de numismaat te loop
naar Amsterdam, vol goede hoop
op 't stuk, dat, zo niet opgemijnd,
dan in z'n eigen zak verdwijnt.

Maar Bergmans had er : onbekend,
nog nooit te voren afgeprent !
Niet in 't bezit van 't kabinet,
Niet in Verkade en naar 'k wed
noch in de Vries en van der Wiel.
't Is niet, dat ik daarover viel,
maar aldus gaf ik te verstaan
wat Bergmans ons heeft aangedaan !
Uit ! was de liefde en 't geneugt.
Het worden weken zonder vreugd.
Mij restte nog vertwijfeling
en 't is met grote wijfeling,
dat ik U nog dit rijmwoord bied ;
want over munten spreek ik niet !
en U er tonen wil ik geen,
'k moet eerst over d'ellende heen.

Toch had hij nóg iets meegebracht,
zo heb ik later overdacht.
Hij toonde immers niet slechts geld
maar nog iets meer, wat moet vermeld ;
Hij toonde wat geduld vermag,
want al dat vele wat er lag,
was het verrassend resultaat
van een geduldig numismaat,
die ongetwijfeld wel z'n geld
maar niet de jaren had geteld.

Ja! die collectie mocht er zijn
en tech : ook hij begon in 't klein.
"RES PARVAE TAMEN ET CRESCUNT"
leert ons een vaderlandse munt.

Zo leerden wij al menig ding
in onze Rotterdamse Kring,
waar keer op keer men enthousiast
ons met een leerrijk stuk verrast.

't Wordt weliswaar in soberheid
per convocatie ingeleid,
doch telkenmale leerden wij
er wel het één en ander bij.

Die sprekers kwamen niet uit 't niet,
dat doen de meeste sprekers niet.
Zij moesten naarstig opgespoord
en kwamen dan met beeld en woord.

Reeds vijf seizoenen achtereen
roept Voûte heel de kring bijeen
Hij chaproneert van A tot Z
en spreidt voor ons het zachte beeld.

Heer Kampen functioneert te pas
Hij schikte wat te schikken was.
Hij schouwt met vaderlijke blik,
van: LIBERI LIBERI SUNT, SIC.

Ten Cate leidt, dat is z'n zwak !
doch ook een Meester in z'n vak.
Hij leidt de kring vanaf 't begin,
en leidt bij ons de sprekers in.
Tenslotte leidt hij bij van zin
de hele kring het bierhuis in !

Dank zij dit ijverig bestuur,
dat onvermoeid van 't eerste uur,
af, dat de kring in aanzijn kwam
van 't ruim gemeten Rotterdam,
de zaken voor ons heeft geleid
met onvolprezen vaardigheid.

Dank ! ook, het ed'le stadsbestuur,
dat ons nu al zo menig uur
dit huis zo fraai en rijk belaan,
als gastvrij "honk" heeft afgestaan.

Ook dank aan de Museum-staf,
het was voortreff'lijk, ja 't was af !

Ten slotte een : PROFICIAT !
een leve lang ! IO VIVAT !!

Over de Kwaliteits-aanduidingen der munten.

Een stuk is "goed", wanneer de gloed van nieuwhed lang reeds is verdwenen, de groeven ietwat zijn vervaagd en duidelijk de sporen draagt reeds jaren her te zijn verschenen. Het stuk ging vaak van hand tot hand, doorkruiste het gehele land en schuurde langs zijn lotgenoten in binnenzak van broek of vest geraakte sleets, werd voor de rest aan alle kanten murw gestoten. Het jaar en 't letterschrift in 't rond zijn echter duid'lijk nog te lezen, de kop wat kaal, maar toch gezond; niet erg begeerd, maar 't mag er wezen.

En 't is "zeer goed" wanneer de moed van 't stempel goed is opgenomen: de fijnste groef ging wel te loor zowel van acht'ren als van voor, maar 't is de tijd "wel" doorgekomen. Ook dit stuk liep al menig jaar en wisselde van eigenaar, doch toont hiervan niet zoveel sporen. Het eertijds glanzend stuk werd dof en mat en stroef en 't is alsof 't van zware baard pas werd geschoren. De beeld'naar met bedroefd gelaat kijkt of z'n "pas" juist is verlopen. Zo'n stuk in "hebbelijke" staat laat zich no; niet als fraai verkopen.

Naar "fraai" is niet zo'n reuzenzwaai, maar toch is 't weer een graadje mooier. Het stuk is frisser, heeft meer glans, want inmers het ontsprong de dans van 't wiss'lend smijten en geschooier. 't Was wel in omloop, dat staat vast, maar 't bleef als 't ware onbekrast en toont aan vóór en achterzijde een helder beeld en fris portret, een gave rand, die tot en met het randschrift toont, maar 't kan wel lijden dat soms een blutsje of één kras, die niet opvallend mag ontéren in rand of veld aanwijsbaar was, want anders moet hij degraderen.

"Zeer Fraai" - een graad, die vroeg of laat de mind're stukken moet vervangen.

"Je wàre", dus gecirculeerd volkomen gaaf en ongedeerd, dat nergens "aan" is blijven hangen. Het was wel deeg'lijk in 't verkeer, gedroeg zich altijd als een heer, bezit all' adellijke trekken. Van huis-uit deftig schoon en gaaf, is zeldzaam als een witte raaf, geen en'kle kras en zonder vlekken. Dan wil de ware numismaat, die graag z'n munten "munt" wil weten, vermits het stuk in prima staat, hem zijn "verkering" wel vergeten.

Een "Prachtig stuk" is puur geluk en nauw'lijks nog een munt geheten. Ofwel dit soort is na het slaan direct de spaarkous in gegaan, òf 't werd voor lange tijd vergeten. 't Kent niet de vreugde en de pijn van ooit eens echt een munt te zijn. 't Werd al z'n leven maar vertederd, bleef ongerept, behield z'n blos en nimmer leefd't er op los door Jan en Alleman vernederd. Was het een vrouw, ze was een maagd, de moeite waard om haar te schaken ! Voor d'aankoop wordt veel geld gevraagd en 't kan je dus wel armer maken.

Een "Proof" is wel de hoogste troef, die men als munt nog uit kan spelen. De aanmaak, welhaast ongemerkt voor Jan Publiek, is zeer beperkt, maar 't zijn dan ook echt "Munt-Juwelen". Vaak zijn ze "brilliant" gepolijst en elke veilin; wéér bewijst hoe hoog hun waarde wordt gemeten. 't Is spieg'lend, glanzend, glad metaal en voor de muntmeester een staal van al z'n kunnen en z'n weten. Een munt voor de "hoogwaardigheid" voor 't kabinet en diplomaten. Wel "munt" maar méér een "aardigheid" en hierbij zullen we 't dan laten.

Zo kan men elke kwaliteit met tussen-waarden weer graderen. Men kan dit echter mettertijd het beste door ervaring leren.